

กรุงเทพธุรกิจ

Smart EEC

• ขุาปนา บุญประวิตร

นายกสมาคมการผังเมืองไทย
thapana.asia@gmail.com

การเชื่อมต่อชาญฉลาด กับการออกแบบเมือง

การเชื่อมต่อทางกายภาพมีความสำคัญอย่างมากต่อการออกแบบผังเมืองทั้งการปรับปรุงฟื้นฟูเมืองเดิมและการออกแบบเมืองใหม่ เกณฑ์ LEED-ND ได้กำหนด

แนวทางการเชื่อมต่อไว้เพื่อประโยชน์ในการเพิ่มความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) ทั้งการเข้าถึงทางกายภาพ (Physical Accessibility) และการเข้าถึงบริการ (Service Accessibility)

โดยการเข้าถึงทางกายภาพเน้นความสามารถการเชื่อมต่อด้านคมนาคมขนส่งประเภทการขนส่งและการเดินทางสีเขียว (Green Transportation) ได้แก่ การเชื่อมต่อด้วยทางเดิน ทางจักรยาน และระบบขนส่งมวลชน กรณีการขนส่งสินค้า LEED-ND ให้ความสำคัญในการเชื่อมต่อด้วยระบบการขนส่งทางราง (Rail Connection) และการขนส่งทางท่อกรณีสินค้าเป็นของเหลวและก๊าซ

สำหรับการเชื่อมต่อด้วยระบบการขนส่งและการเดินทางทางถนนแม้ไม่ได้ห้ามการออกแบบ แต่ LEED-ND แนะนำให้ลดสัดส่วนโครงสร้างพื้นฐานในกลุ่มนี้เนื่องจากเป็นประเภทการขนส่งและการเดินทางที่ไม่สนับสนุนการประหยัดการใช้พลังงาน เป็นต้นทางการเพิ่มขึ้นของอุบัติเหตุ มลภาวะ และกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลก

ระบบการเชื่อมต่อด้วยระบบการขนส่งและการเดินทางทางถนนจึงไม่ได้คะแนนหากผู้ออกแบบต้องการการรับรองจากเกณฑ์ LEED และเกณฑ์ของ Smart City

ตัวชี้วัดระบบการเชื่อมต่อด้วยระบบการขนส่งและการเดินทางสีเขียว

ประกอบด้วยมาตรฐานงานออกแบบโครงข่ายการเชื่อมต่อ (ทางเดินทางจักรยานและระบบขนส่งมวลชน) วัตถุประสงค์ส่วนของจำนวนเที่ยวการเดินทางภายในย่านหรือโครงการที่ออกแบบ โดยเทียบจากจำนวนเที่ยวของการขนส่งและการเดินทางทางถนนกับการขนส่งและการเดินทางด้วยระบบขนส่งสีเขียว (สัดส่วนมาตรฐานขึ้นอยู่กับประเภทของโครงการ) และวัดจากความสามารถของการเชื่อมต่อของหน่วยกำเนิดการเดินทางประเภทต่างๆ

โดยพิจารณาว่า จุดกำเนิดการเดินทางขนาดใหญ่ เช่น ศูนย์กลางคมนาคมขนส่ง สถานีขนส่ง ศูนย์การขนส่ง ศูนย์การค้า อาคารสำนักงาน โรงพยาบาล สถาบันการศึกษา ศูนย์การประชุม ฯลฯ มีระบบการเชื่อมต่อด้วยระบบขนส่งสีเขียวหรือไม่

ตัวชี้วัดการเชื่อมต่อที่กล่าวข้างต้น สมาคมการวางแผนเมืองอเมริกัน (American Planning Association) ยังใช้ประเมินคะแนนและศักยภาพของนักวางแผนเมืองสาขาการคมนาคมขนส่ง (Transportation Planner) ด้วย ซึ่งหากพบว่า นักวางแผนดังกล่าวให้ความสำคัญต่อการออกแบบระบบการขนส่งและการเดินทางทางถนนมากกว่าการขนส่งและการเดินทางสีเขียว สมาคมฯ อาจประสานให้ AICP ยกเลิกการรับรองประกาศนียบัตรวิชาชีพ

กรณีของไทย หากนำตัวชี้วัดการเชื่อมต่อด้วยระบบการขนส่งสีเขียวเทียบกับจำนวนการออกแบบปรับปรุงฟื้นฟูเมือง โครงการขนาดใหญ่ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน จะพบว่า ส่วนใหญ่ตกเกณฑ์หรือไม่ได้มาตรฐานตามที่ LEED-ND และเกณฑ์ Smart City กำหนด ดังจะเห็นได้จากโครงการ Mix Use ขนาดกลางถึงใหญ่มีสัดส่วนการขนส่งและการเดินทางทางถนนเป็นระบบเชื่อมต่อแทบจะทั้งหมด

ดังนั้น ในการวางแผน การออกแบบปรับปรุงฟื้นฟูเมือง และการออกแบบโครงการขนาดต่างๆ ของไทย หากประสงค์จะให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องกำหนดขอบเขตการดำเนินงานโดยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบการเชื่อมต่อและการออกแบบความสามารถในการเข้าถึงทางกายภาพด้วยระบบการขนส่งและการเดินทางสีเขียว โดยบังคับให้ผู้วางแผนออกแบบการเชื่อมต่อด้วยระบบการขนส่งและการเดินทางสีเขียวเป็นอันดับแรก